

Konference smíření Čechů a sudetských Němců v Praze 15. a 16. dubna 2005

Co udělat pro smíření?

Milý čtenáři,

chci s Tebou sdílet velikou vizi, která má dopad na duchovní situaci našeho národa, protože jde o smíření. Přitom je to vize výběrová, k níž se nemusí připojit každý a která tím neztrácí svou sílu. Tento článek by se mohl jmenovat třeba „S krvavýma rukama za zády“, ale volil jsem radši méně nápadný titulek. Prosím Tě o shovívavost a o ochotu porozumět širším souvislostem mého pohledu.

Kolem poloviny 90. let se v určitých křesťanských kruzích mluvilo o vyznávání hříchů národa. Většinu lidí to ani tehdy patrně hlouběji nezajímalo. Pokud však mohou hříchy příslušníků národa nebo jeho představitelů národ zatížit prokletím, má tato teoretická otázka, která zajímá určitý okruh jednotlivců, své velice praktické souvislosti, které ovlivňují lidi v nejširším myslitelném spektru, bez ohledu na to, zda o těchto hříších něco vědí nebo nevědí.

Reakce na konference smíření, které KMS v průběhu 90. let opakovaně a s různým zaměřením, národním i mezinárodním, pořádala, byly vesměs pozitivní (během psaní jsem si vzpomněl i na jednu negativní reakci). Na modlitební setkání s rakouskými křesťany a se sudetskými Němci v posledních letech jsem obdržel šest písemných reakcí, z nichž dvě byly pozitivní, jedna obsahovala pozitivní pohled spolu s kritikou a tři byly negativní (dvě z těch negativních a jednu pozitivní jsme otiskli v Životě víry).

Myslím, že většinou českých evangelikálů je otázka smířování se sudetskými Němci vzdálená. To se týká také většiny českého národa. Politikum zde vzniká především proto, že existuje část veřejnosti, která se staví proti téměř čemukoli, co by ve vztahu k Němcům bylo smířlivé či pozitivní. Jsou to většinou starší lidé, kteří zažili druhou světovou válku. Nevíím se tomu a rozumím jim. Změnit je nemohu. A mladší generace? Ta už nezná ani základní souvislosti. „Táto, co to jsou Benešovy dekrety?“ ptají se mé dospívající děti. A vyhnání Němců? Je to pro ně neosobní ozvuk dávných dějin. A přesto nedaleko žijí lidé, kteří proto, že odsun zažili, mají dodnes děsivé sny, nebo kteří se v Česku z iracionálních důvodů bojí přenocovat.

Ohledně poválečného vyhnání Němců zavládlo cosi jako české kolektivní nevědomí. Četl jsem nedávno vyšlou knížku Bez démonů minulosti, sborník příspěvků většinou umírněně protiněmeckých autorů. Podle této knihy to vypadá, jakoby u nás po válce došlo jen k jedinému masakru německy mluvícího obyvatelstva, který ještě navíc ani nespáchali Češi. Je téměř nemožné, že by autoři sborníkových statí nevěděli o pouličním zabíjení, lynčích, pochodech smrti, poválečných koncentracích a co všechno dalšího české Němce před a při odsunu potkávalo. Je zde něco hlubokého, padesát let mladá a přesto zasutá vina českého národa, o které se potřebujeme dovědět a kterou jako křesťané potřebujeme přinést pod Kristův kříž.

Upozorňuji na to, že když se zabývám českým terorem, nepopírám německou vinu. Česká krutost po válce i německá krutost v době okupace byla obrovská. Česká reakce byla přirozená, ale to ji neomlouvá. Byla to krevní msta na principu kolektivní viny. Tu lze kulturně zdůvodnit možná na Balkáně, ale nikdy ne v našich zeměpisných šířkách. Z české strany to bylo nízké a podlé uvolnění nenávisti.

Kolektivní vina Němců neexistovala. Mnozí sudetští Němci se podíleli na kruté perzekuci našeho národa, mnozí aktivně, většina pasivně (asi jako my za komunismu), ale menšina (i když nezanedbatelná) byla proti Hitlerovi. Následoval kolektivní trest odsunu, takže byli odsunuti také Němci, kteří se neprovinili. Toto vyhánění bylo navíc spojeno s vražděním, mučením hladem a mnoha dalšími způsoby. Nešlo o výjimky. Podmínky v táborech byly tak strašné, že miminka, malé děti a staří lidé většinou nepřežili. Zavraždili jsme desetitisíce Němců, další desetitisíce zahynuly hladem.

Vyhnutí bylo strašlivou pomstou, která dopadla na vinného i nevinného. Tento hřích našeho národa zůstává nepotrestán, ale dokonce mnohdy ani neuznán. Na rovině státní došlo k vzájemné omluvě státníků (prezidenti Havel a Weizsäcker a česko-německá deklarace z roku 1997), na rovině vztahu se sudetskými Němci však k ničemu tak oficiálnímu nedošlo.

Vina národa je biblická kategorie, ať už je zmiňována vina Emorejců, Amónovců nebo Izraele. Vina přináší prokletí. Jsem přesvědčen, že devastace pohraničí v období komunistické diktatury podobně jako strašlivá morální a duchovní bída naší současnosti s touto vinou úzce souvisí. Jako český národ předstupme před Boha, protože zoufale potřebujeme jeho odpuštění a milost. A není odpuštění bez poznání viny. Sám jsem se do práce na smíření pustil proto, že jsem si uvědomoval nespravedlnost a vinu, a ne proto, že bych hledal osvobození národa. Dnes, kdy se angažují v přípravách dubnové konference smíření, jsem však přesvědčen, že jde o jeden z nejpříjemnějších zdrojů současného stavu našeho národa.

Děkuji, že jsi dočetl až sem. Napsal jsem Ti proto, že jsem Ti chtěl říct něco z toho nejdůležitějšího, co duchovně prožívám. Neber to ani jako pozvánku na konferenci smíření v půli dubna, nemám naprosto žádné náborové ani fundraisingové tendence. Ta konference je výběrová akce. Přijed' jen, pokud k tomu cítíš Boží vedení. Pokud na tom, co jsem Ti napsal, vidíš něco závažného, budu rád, když se za duchovní dopad našeho úsilí o smíření pomodlíš.

Tomáš Dittrich, šéfredaktor Života víry

Editorial měsíčníku Život víry, vydávaného Křesťanskou misijní společností KMS, z března 2005, str.3